

varja z jelko; dolina in hrib kramljata med sabo. Na kresni večer gorijo zakladi. In kdor ima praprotovo seme s sabo, ta lahko sliši živali in izve svojo prihodnost . . .“

Še bi bili pravili dedek, pa prinesli so mati večerjo, in vsa družina se je zbrala okrog mize.

„No, če greš kres gledat, Tonček?“ so rekli ded.

„Oh, grem!“

„No, le vzemi klobuk!“ — In pokrili so dedek klobuk-širokokrajnik, nabasali si vivček in zažgali, pa sta šla na hrib.

V najhujšem plamenu je gorela grmada, ko sta prišla do nje. Okrog so sedeli fantje, razbijali šale in se smejali. Zapeli so pesem, zavriskali so in zaukali, da je odmevalo od devetih gora. Z bližnjih hribov so odgo-varjali fantje iz sosednje vasi. Zagrmel je strel iz možnarja; oglasil se je še na sosednjem hribu, in oglasilo se jih je sedem po vrsti v čarobno kresno noč. Po vseh hribih blizu in daleč so goreli kresovi; vsa temna dolina je bila posuta z njimi kot nebo z zvezdami. Odmevale so vesele pesmi in vriskanje in pokažanje iz možnarjev. Tonček je strmel v ta čar kresne noči, in zdelo se mu je, da sliši, kako šepeta drevje čarobne bajke, kako kram-ljata hrib in dolina . . . Vse to se je zdelo Tončku; okrog in okrog pa je sanjala čarobna kresna noč . . .

Bogumil Gorenjko.

∴ LISTJE IN CVETJE ∴

Latovščina.

Po nekaterih krajih je med pastirji in dru-gimi mladimi ljudmi, ali je vsaj poprej bila v navadi neka posebna govorica, ki se ime-nuje latovščina. To ime ima odtod, ker se vsaka beseda v tem jeziku začne s črko *l*.

Sicer ni nič posebnega ta „tvorniški“ je-zik — langue fabriquée —, vendar nudi ne-koliko zabave in zahteva nekoliko hitrih misli. Zato vam tu razložim njega bistvo. Preprost je tako zelo, da se ga lahko naučiš v desetih minutah.

Zahteve latovščine so: 1. Razkroji besedo v dva dela tako, da strneš v prvem delu vse, kar je pred naglasnim samoglasnikom, ta in vse črke za njim naj tvorijo drugi del. N. pr. miza = m — iza, berač = ber — ač, kosma-tin = kosmat — in, travnik = tr — avnik itd. 2. Zdaj deni *l* pred zadnji del, prvi del pa prestavi na konec s pristavkom *te*, ki imej pred seboj vse izpuščene črke za naglasnim naglasnikom vred, n. pr. Lizamite, lačberate, linkosmatite, lavniktrate itd.

Krajše besede, ki so med seboj v tesni zvezi, se lahko povzamejo skupno. N. pr. Pred hišo = lišopredhite, mesto: ledprete lišohite;

na videz = lideznavite, mesto: lanate lidez-vite; lahko noč! = ločlahkonote!

Zgledi: Lutrodobrojute, lodgospote lojster-mote! Lokakote lestete lalispate? Ladkoslate lemsete livalpočite leklopretete ločnote. (Dobro jutro, gospod mojster! Kako ste spali? Sladko sem počival preteklo noč.) Internus.

Modrost v pregovorih domačih in tujih.

Čas.

Čas je učitelj ljudi. — Čas je učitelj za vse. — Čas nauči človeka živeti. — Čas izmodri. — Časi modrijo človeka. (To nam dokazuje zgodovina, ki se popraviči imenuje učiteljica življenja). — Čas napravi mojstra. — Čas in izkušnja sta razumu šola. — Čas in vaja iz-modriti človeka.

Sčasoma se vse izve. — Sčasoma pride vse na dan — Čas prinese vse na svetlo. — Čas prikritje in odkrije vse.

Stari časi, lepi časi. (Ker so stari časi za vsakega mladostni — torej najsrečnejši časi, zato se jih vsakdo spominja s posebnim za-dovoljstvom.)

Drugi časi, drugi ljudje. — Časi se izpreminjajo, in mi se izpreminjamo v njih. — Drugi časi, druge šege. — Novi časi, nove šege. — Drugi časi, druge skrbi.

Pride čas, pride dobra misel. — Čas sam prinese dober svet. *(Tolažba onim, ki si ne vedo pomagati v zadregi.)*

Čas prinese vse njemu, ki zna čakati.

Čas naredi velike reči. — Malo časa je treba, da se naredi veliko dobrega. —

Čas zori žito, orje pa ne. — Ne smemo vsega pripisovati času. *(Zlasti tega ne, kar je zakrivila naša neumnost ali lenoba.)* Ne smemo vsega prepustiti času. — Čas naredi iz gradov podrtije, a iz podrtij ne gradov.

Dobri so časi, če more človek povedati to, kar misli.

Lepi časi, če osel izpodrine konja! *(Ko neumnost zmaga in odriva učene in sposobne ljudi.)*

Času in vremenu ni zaupati.

Čas je smrt velikih imen. *(Hitro se pozabijo tudi veliki močje.)*

Stori reči te in ine, tako ti hitro čas mine.

Čas napravi iz trave seno. — Čas je mož s koso. *(Vse, kar zeleni ali cvete, naj bo še tako lepo, vse se posuši. Vse, kar živi, mora umreti.)*

Čas premaga mladost. — Čas umori moža. — Čas beli lase. *(Leta vplivajo na dušo in telo.)*

Čas in kraj napravita tatu.

Ne sodi pred časom. *(Dokler ni vse jasnjeno.)*

Ščasoma postane želod hrast.

Čas se ne da kupiti. — Časa ni naprodaj.

Slabi časi narede dobre ljudi. *(Lakota, boizen, prekucije itd. nekako prenove človeštvo.)*

Kdor čisla čas, tega čisla čas tudi.

Kdor preveč ljubi čas, na tega se jezi večnost. — Kdor zaigra čas, zaigra večnost.

Čas izceli rane, pa ne tako da bi se nič več ne poznale.

V železnem času ne išči zlatega življenja. *(V hudih letih je treba kaj potrpeti.)*

Ce je bolj suh čas, bolj je zeleno upanje. *(V mladogah si zelo zaželim boljše dni.)*

Daj si časa in prigrizni kruha zraven. *(Ne prenašli se! S tem je posebno obsojeno sedanje preurno in burno življenje.)*

Čas izpridi vse, kar je narejenega, jezik pa vse, kar bi bilo še treba narediti.

Čas mine, norost ostane. *(Če se kdo z leti ne izpametuje.)*

Ako bo čas, pravijo oni, ki nočejo.

V dragih časih veljajo otrobi toliko kakor moka. Dragi časi uče štediti.

Čas tako prinese. *(Boljši bi bil izgovor: Bog hoče ali dopusti tako!)*

Časi niso slabi, ampak ljudje.

Čas oprostí muho in zapre orla v kletko.

Čas večkrat dolgo meri, a nazadnje zadene.

V kratkem času se lahko veliko izpremeni.

Ščasoma se vsega privadimo. — Ščasoma se navadi divji vol jarma.

Pred svojim časom nihče ne umrje.

Reki: To bo lep čas, ko me bo zopet videl. *(Nikdar več čez njegov prag; nikoli več pred njegove oči!)*

Ta je še iz dobrih starih časov. *(Vrl, odkrit, dobrohoten, zanesljiv mož.)*

Času zobe porvati. *(Vse novo zavreči.)*

Čas prodajaš. *(Postopaš.)*

Še toliko nima časa, da bi se za ušesi popraskal. *(Zelo je z delom obložen.)*

Je prespal svoj čas kot polh.

Mrtva doba. *(Ni kupčije, ni dela...)*

Prišel je o pravem času. — Zdaj je čas, da se vreča zaveže.

Njegov čas je bil. — Njegov čas je pri kraju.

O pravem času je treba prijeti za klobuk.

Rešitev uganke v št. 5.

Grom — grof — grob.

Prav so uganili: Miklavčič Ivan, Žnidarič Franc, Odlazek Leopold, Močivnikar Alojz, učenci VI. razr. v Trbovljah — Vodah; Kržmanc Janez, Mihevc Franc, Ros Marija, Petkovšek Jožefa, učenci na Drenovem griču pri Vrhniki; Golob Matilda, Gabrijelčič Zofka, gojenki v zavodu d. N. D. v Šmihelu.

Odgovor na šaljivo vprašanje v št. 5.

Telefon.

Prav so odgovorili: Gottlich Vikec in Damajnko Jožef, učenca V. razr. pri Svetem Križu na Murskem polju; Kuhar Zora, Rojec Anica, Piškur Anči, Lovšin Angela, gojenke v zavodu d. N. D. v Šmihelu.

Oboje so prav rešili: Šušteršič Anton, Vasič Viktor, Ajdič Franc, učenci v Novem mestu; Stepic Angelica, učenka v Semiču; Hlade Marija in Ana, Muhr Marija, Gaube Ivana, Wressner Alojzija, učenke III. razr. pri Sv. Juriju ob Pesnici; Muri Joško, Ivan in Anzej, učenci na Jezerskem; Stanonik Aleš, učenec III. razr. v Ljubljani; Logar Jakob, Pivk Matevž, Popit Janez, Remic Franc, Petkovšek Ivana, Novak Kat., Ropnik Ivana, Gladek Marija, učenci in učenke na Medvedjem brdu; Brejc Nada, v Celovcu; Vogrinc Mar, Budna Ferd., Malovič Dana, Ferbič Lojzika, Lakner Ema, Mirtič Tonca, Masič Dora, Perko Minka, Štukelj Mina, Štefanovič Mici, Plapper Tončka, Oblak Iva, Hrovat Franica, Kiepach Klodi, Jelenc Emilija, Pucelj Mar., Srebotnjak Malka, Ločnikar Gretl, Koderman Ana, Persche Jerm, Červinka Mar., učenke I. razr. nad. ljud. šole v Novem mestu. Klun Anica, Petrič Mihaela, Springer Angela, Smerke Mici, gojenke v zavodu d. N. D. v Šmihelu.

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsakega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h — Uredništvo in upravnništvo Sv. Petra cesta št. 78 v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.